N:o 72/1923.

Landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med anledning av lagen angående ändring av särskilda paragrafer i förordningen om jakt av den 20 oktober 1898, given den 23 februari 1923, samt om antagande av jaktlag för landskapet.

Lagstiftningsrätten angående jakt inom landskapet Åland tillkommer uteslutande Landstinget. Vid sådant förhållande ankommer å Landstinget att med eller utan ändringar antaga lagen av den 23 februari innevarande år eller ock att låta vid förordningen av den 20 oktober 1898 bero.

Då emellertid det synes Landskapsnämnden mest ändamålsenligt, att ingendera av dessa utvägar anlitas, utan att för Åland och dess avskilda läge och i förhållande till rikets övriga delar i flera hänseenden avvikande djurvärld en särskild lag angående utövningen av jakt kommer till stånd, har Landskapsnämnden utarbetat nedanstående förslag till lag angående jakt inom landskapet. Detta alldeles oavsett den omständighet, att lagen av den 23 februari i sig själv innefattar en betydande vinning på jaktvårdens område, och att i densamma beaktats en hel del bristfälligheter, vilka på grund av den vid tiden för jaktförordningens utfärdande ännu outvecklade tanken på naturskyddets nödvändighet fått i densamma inflyta. Landskapsnämnden håller nämligen före, att det för landskapets vidkommande vore ur alla synpunkter önskvärt, att samtliga föreskrifter rörande jaktens utöning inom detsamma sammanställes inom en gemensam landskapslag.

Vid utarbetande av detta lagförslag har Landskapsnämnden närmast haft för ögonen, att jakten, rätt bedriven, bör för landskapet medföra en icke obetydlig ekonomisk vinst. Enligt en i pressen synlig uppgift skulle jakten uti riket under de tio senaste åren avkastat c. 60 millioner mark årligen, i förhållande härtill skulle då på landskapet falla c. 500,000 mark, och torde, även om detta beräkningssätt månända ej träffar det absolut rätta, man dock därav kunna finna, att jakten i varje fall måtte anses vara en ekonomisk faktor av betydelse för landskapet och förty vara värd allt understöd landskapsmyndigheterna kunna skänka densamma.

Landskapsnämnden har utgått ifrån, att en förnuftig och efter landskapets förhållanden avpassad jaktlag är egnad att kraftigt stöda nu ifrågavarande näringsgren, och får i sådant avseende hänvisa till nedanstående förslag till jaktlag för landskapet, i huvudsak byggt på förordningen av den 20 oktober 1898 samt kungörelsen av samma dag ävensom lagen av den 23 februari detta år, men upptagande jämväl bestämmelser, som föranletts av landskapets egenart.

Landskapsnämnden tillåter sig alltså föreslå, att Ålands landsting ville antaga nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående jakt inom landskapet Åland.

På förslag av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting beslutit angående jakt inom landskapet Åland som följer:

§ 1.

Jakträtt å jordlägenhets ägor tillkommer, med de undantag och de villkor nedan sägas, lägenhetens ägare; och anses såsom jakt även varje fångande av vilt. Likaledes äge allmän inrättning jakträtt å mark, som under inrättningen lyder, och stad å sitt avhysta område.

§ 2.

Åbo å kronohemman och annan, som innehar jord med ständig besittningsrätt, njute jakträtten fortsättningsvis därå tillgodo. Enahanda rätt tillkomme innehavare av kungsgård, boställe och därmed likställd lägenhet, för vilka dock överenskommelse, som i 10 och 11 §§ sägs, ej må ingås utan samtycke av den myndighet, vilken över sådan lägenhet har uppsikt.

Vid lega av jord i annat fall övergår jakträtten icke å legotagaren, med mindre sådant uttryckligen i avtalet betingats.

§ 3.

Har landskapet avstått mark till samfälld ägo eller till nyttjande åt lägenheter, samällighet eller kommun, eller har överenskommelse om oskiftad skogsmarks användande för gemensam räkning till ständigt skogsbruk eller annat ändamål mellan delägarene slutits och blivit godkänd, ankomme å delägarene att besluta, om, i vad mån och under vilka villkor jakt må därstädes idkas; och vare enskild delägare förbjudet att därförinnan å den mark idka jakt.

Beslut, som nu nämnts, skall skriftligen avfattat och av delägarene

underskrivet eller, där det genom åtgärd av kommunalfullmäktige tillkommit, medelst utdrag ur fullmäktiges protokoll underställas landskapsnämndens prövning; och skall stadsfästelse därå meddelas, såframt beslutet icke innehåller avvikelse från föreskrifterna i denna lag och allmän lag. Kunna delägarene ej sämjas, lägge domstolen i orten dem emellan.

§ 4.

Är mark i annat fall än i 3 § sagts oskiftad mellan byar och lägenheter, eller har vid sämjodelning å lägenhets ägor någon del förblivit samfälld, äge envar delägare själv idka jakt å den samfällda marken, men ej må han, såvitt ej annorlunda mellan delägarene överenskommits, medgiva annan rätt att jaga därstädes.

§ 5.

Å landskapet tillhörig eller av detsamma disponerad mark må jakt i andra fall än i § 13 säges, icke idkas utan behörigt tillstånd.

§ 6.

Ute på öppna havet samt i skärgården på klippor och skär, som viss lägenhet icke tillhöra och beträffande vilka icke är eller varder annorlunda stadgat, vare jakt för envar av rikets invånare tillåten.

§ 7.

Den, som äger väg, have icke jakträtt därå, med mindre han äger mark därintill.

Den, som äger mark å bägge sidor om väg, have, ändock han icke äger

vägen, jakträtt därå.

Går vägen i gränsen mellan skilda ägares mark och äger ingen av dem vägen, have envar av dem jakträtt därå.

§ 8.

Å mark, vilken såsom tvistig blivit fälld under förbud att nyttjas, må icke någon av de tvistande utan föregående överenskommelse härom jaga.

§ 9.

Är genom urminnes hävd eller genom särskilt stadgande, dom, skattläggning eller på annat lagligt sätt annorlunda om jakträtt bestämts, än som i denna lag säges, lände det till efterrättelse.

§ 10.

Vilja ägare eller innehavare av skilda lägenheter, vilkas ägor gränsa mot varandra, av dem bilda ett gemensamt jaktområde med ordnad jaktvård eller därstädes anlägga och underhålla inrättning för jaktvårdens tillgodoseende, upprätte därom skriftligt samt av kända och trovärdiga personer bevittnat avtal. Sådant avtal bör innehålla bestämning om viss tid, ej under fem år och ej över tjugufem år, varunder avtalet skall gälla samt om och i vad mån enskild delägare må å området idka jakt eller huruvida jakträtten å detsamma till annan man eller jaktvårdsförening för överlåtas ävensom i varje fall huru jaktvården å området skall handhavas.

Är sådant avtal ingånget och innehåller det icke något mot denna eller allmän lag stridande bestämning, må stadfästelse därå av domstol

meddelas. Sedan have enskild delägare icke annan jakträtt å någon del av det område än i avtalet bestämts, och må efter stadfästelse vunnen ägande -, besittnings - eller panträtt till någon av de lägenheter, av vilka ett gemensamt jaktområde bildats, icke berättiga till brytande av det därom träffade avtal, innan den överenskomna tiden tilländalupit.

Domstol åligger att för varje kommun föra register över dylika avtal och därom lämna utdrag åt envar, som sådant åstundar.

§ 11.

Avtal, varigenom jakträtten å jordlägenhet utleges, skall ingås skriftligen med vittnen på viss tid, ej över tjugufem år, och mot årlig lega; sker annorlunda, vare såväl jordägaren som legotagaren berättigad att avtalet bryta.

Dylikt avtal må ej anses innefatta rätt till jakt å gårdstomt, i park eller trädgård, som inom området ligger och ej tillhör legogivaren.

§ 12.

Skadedjur, som varhälst det vara må, i fritt tillstånd tillfälligtvis av någon anträffas, får av honom dödas eller fångas och behållas, såvitt det icke strider emot de bestämmelser, som gälla angående fredning av djurlivet inom skyddsområde eller mot stadgande om fredning av visst djurslag, vilket utfärdats med stöd av landskapslagen om naturskydd.

Med skadedjur avses här säl, duvhök och sparvhök.

§ 13.

Går räv, vid lovlig jakt med drivande hund, under drevet över till annans mark, vare den jagande berättigad att jakten å räven därstädes fortsätta.

Om vid lovlig harjakt med drivande hund drevet till någon del går över på annans mark, må denne ej hindra drevet, och äge den jagande rätt att för hundens fasttagande beträda den mark.

Faller påskjutet vilt å annans mark, må det av skytten därstädes upptagas.

Är det påskjutna villebrådet älg, må den jagande dock ej bortföra djuret utan i närvaro av två ojäviga vittnen och vare han dessutom pliktig att sist å andra dagen, sedan djuret fälldes, om förhållandet underrätta jakträttsinnehavaren eller den, som marken innehar. Försummar den jagande något därav, vare ansedd såsom den, vilken olovligen jagar å annans jaktområde.

§ 14.

För skada, som å odling, skog, hägnad eller annan dylik egendom vid sådan lovlig jakt å annans mark, varom i § 13 sägs, tillskyndas markens ägare eller innehavare, tillkomme honom full ersättning av den jagande.

§ 15.

Inkommer djur, som skadligt är, i gård eller trädgård, have den, som där bor eller trädgården innehar, så ock deras folk rätt att djuret infån-

ga eller döda samt behålla, ändock att jakträtten tillkommer annan.

Till skadliga djur räknas enligt detta lagrum räv, utter, grävling, iller, mård, hermelin, vessla och kråka, ävensom duvhök och sparvhök.

§ 16.

Jakt å älg vare inom landskapet förbjuden, dock kan på ansökan, som till landskapsnämnden skall före den 1 september inlämnas, denna åt innehavare av jaktområde om minst ettusenfemhundra hektar i ett sammanhang bevilja tillstånd till älgjakt från och med den 10 till och med den 17 oktober.

Uti tillståndsresolutionen skall tillika angivas det antal älgar, som högst må fällas, ooh skilt för älgtjur och älgko.

Årskalv av älg vare fridlyst året om.

§ 17.

Av tillstånd till älgjakt må ej göras bruk, innan landskapsnämndens tillståndsresolution för länsmannen i orten företetts; och bör den, som sådant tillstånd erhållit, före den 1 november till länsmannen i orten överlämna av kända och trovärdiga vittnen styrkt uppgift över antalet fällda älgtjurar och älgkor, för att till landskapsnämnden översändas.

§ 18.

Jakt å svan, hona och årsunge av ejder, svärthona, gravand, salskrake, järpe, tjäder, rapphöna, fasan, snöripa och vaktel är tillsvidare ej tillåten under någon del av året.

§ 19.

Jakt å annat nyttigt villebråd vare tillåtet under följande tider:

1) Hare från och med den 1 november till och med den 30 november; dock vare frukt - och trädgårdsodlare berättigad att jämväl under övriga tider av året avliva hare inom odlingsområdet, men sålunda erhållen fångst må ej salubjudas.

2) Gräsand, bläsand, stjärtand, krickand, årta, skedand, knipa, vildgås, morkulla och beckasin från och med den 1 augusti till och med den sista februari;

3) Svärthane, sjöorre, vigg, vitbuk, brunand, alfågel samt stor - och småskrake eller pracka från och med den 1 september till och med den 9 maj;

4) Ejderhane från och med den 10 juni till och med den 9 maj;

5) Orrhöna från och med den 15 augusti till och med den sista november;

6) Orrtupp från och med den 15 augusti till och med den sista februari;

7) Björktrast från och med den 1 juli till och med den sista februari.

I Vårdö, ~~och~~ Kumlinge och Brändö socknar samt Sottunga kapell vare dock jakt å ejderhane ävensom i mom. 3 nämnda fågelarter tillåten till och med den 23 maj.

§ 20.

Ägg av i §§ 18 och 19 fridlysta fåglar må icke tagas ur bo eller förstöras. Dock må landskapsnämnden efter naturskyddsinspektörens hörande meddela tillstånd att taga ägg av fridlysta vattenfåglar å platser, där rationell vård av sådan fågel för äggens skull bedrives, ävensom för ut-

plantering av visst djurslag å annan plats inom landskapet medgive jakt-rättsinnehavare rätt att infånga eljest fridlyst villebråd.

§ 21.

Angående fridlysning av djurvärlden inom skyddsområde, som tillkommit med stöd av landskapslagen om naturskydd, samt av särskilda djur, vilka icke ovan betecknats såsom fridlysta, stadgas i sagda lag.

§ 22.

Har någon utsatt i fritt tillstånd sådant nyttigt vilt, som förut icke funnits i landskapet eller orten och ej omnämnes i § 18 samt härom låtit kungöra uti sådan i landskapet utkommande tidning vari allmänna förfoganden rörande landskapet böra publiceras samt genom anslag i kommunalfullmäktiges samlingsrum, vare varje annan förbjuden att under loppet av närmast följande fem år å den orten jaga sådant villebråd .

Kungörelsen bör årligen förnyas.

§ 23.

Innehar någon efter utgången av den tid, varunder villebråd av visst slag får jagas, därav större eller mindre förråd, som förut blivit lagligen fällt eller fångat, vare berättigad att det föryttra under de första sju dagarna efter jakttidens utgång, men därefter vare förbjudet att forsla, till saluhålla, sälja eller köpa dylikt vilt, så framt ej genast klarligen visas kan att det blivit under tillåten tid fällt eller fångat eller på annat lagligt sätt förvärvat. I beslag taget vilt må dock för landskapets räkning föryttras.

§ 24.

Under tiden från och med den 1 december till och med den 30 oktober må hund icke begagnas vid jakt, utom för rävs uttagande ur lya samt å fågel från och med den 1 augusti.

På särskild ansökan må dock landskapsnämnden bevilja pålitlig person tillstånd, för ett år i sänder, att under fridlysningstid på snöbetäckt mark, dock ej längre än till den 1 april, begagna drivande hund till rävjakt.

§ 25.

Ej må någon utan lov skrämma eller mota villebråd från annans jaktområde; dock vare ej hinder för den, som jorden innehar, att därifrån bortskrämma eller bortdriva villebråd i den mån sådant erfordras för avvärjande av skada eller olägenhet.

§ 26.

Bulvan för fågelskytte må ej utan lov uppsättas närmare annans jaktområde än tvåhundra meter.

§ 27.

Med skjutgevär eller fångstredskap må icke någon utan tillstånd av jakträttsinnehavaren, i annat fall än i 13 § sägs, färdas över annans jaktområde annorstädes än å till allmänt begagnande upplåten väg, med mindre ur omständigheterna framgår, att det sker i lovliga ärenden och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

§ 28.

Hädanefter vare förbjudet

att för fångst använda förgiftat lockbete;

att för fångande av nyttigt vilt använda giller, av vad slag det vara må;

att för jaktbruk, annat än för säljakt i öppna havet eller vid jakt uti havsbandet använda gevär av militärmodell med kaliber understigande 8,5 millimeter; samt

att vid jakt å sjöfågel inom skärgården använda maskindriven farkost.

§ 29.

Landskapet vare skyldigt att för räv, som inom detsamma fälles under tiden från och med den 1 april till den 1 oktober utgiva belöning av femtio mark och för rävunge tjugu mark.

§ 30.

Belöning, som jämlikt § 30 skall av landskapets medel utgå, utbetalas av vederbörande länsman emot kvitto.

När anhållan om utbekommande av sådan belöning göres, skall skinnet av räven uppvisas och i detsamma, före dess återlämnande å huvudet mellan öronen anbringas tre tydliga hål, bildande en triangel.

Finnes skäl till tvivel rörande någon å rättigheten till belöning verkande omständighet, må utredning härom kunna fordras före belöningens utgivande.

§ 31.

Skada, som av älg orsakas å växande gröda, eller stackad säd eller foder, ersättes av landskapet.

Ersättningsanspråk skall anmälas hos länsmannen i orten och bör härtill fogas skriftligt intyg av tvenne tillförlitliga personer däröver, att älgar orsakat anmälaren skada, ävensom när och på vad sätt detta skett, varefter syn och värdering av skadan bör av länsmannen jämte tvenne av honom utsedda, allmänt förtroende åtnjutande sakkunniga personer verkställas samt därvid noga utredas att den skada, som skall värderas, orsakats enbart av älgar. Värdering av skada å växande gröda skall äga rum tidigast fjorton dagar före den sedvanliga skördetiden samt av annan skada inom möjligast korta tid efter det densamma vållats. Över syneförrättningen skall uppgöras instrument vari bör angivas skadans storlek och det föreslagna ersättningsbeloppets storlek ävensom för förrättningen utgående arvode och kostnaderna för densamma.

De sålunda tillkomna handlingarna skall länsmannen jämte sitt eget yttrande insända till landskapsnämnden, som äger bestämma om och i vad mån ersättning för skadan skall utgivas.

§ 32.

Om straff för den, som olovligen jagar å mark, där han ej har jakträtt, stadgas i strafflagen.

§ 33.

Kringstryker hund, som jagar eller ofredar villebråd, å främmande jaktmark, må jaktmarkens ägare eller innehavare den intaga och underrätte därom genast ägaren om han känd är, eller låte i annat fall genom kungörelse om intagandet följande söndag tillkännagiva i församlingens

kyrka samt inom åtta dagar i å orten spridd tidning; och vare ägaren skyldig att utlösa hunden med femtio mark, tillökta med fem mark för varje dag den hållits intagen. Utlösen ej hunden inom åtta dagar efter det kungörelse ägt rum, vare hunden förverkad till den, som den intog. Dock have ägaren rätt, så länge hunden är i hans värjo, som den intog, densamma efter nyssnämnda grunder lösa.

Till straff, ej överstigande tjugu dagsböter, vare den förfallen, som har sed att låta sin hund kringstryka i skog och hage under tiden från och med den 1 mars till den 1 november och längs stränder där villebråd har tillhåll, från och med förstsagda dag till den 1 augusti.

§ 34.

Bryter någon eljest emot stadgandena i denna lag, straffes med högst femtio dagsböter eller med fängelse i högst tre månader. Är olovligen fällt, jagat eller fångat villebråd älg, vare bot minst femtio dagsböter.

§ 35.

Jordägare och jakträttsinnehavare äge döda katt, som anträffas i hans gård eller trädgård eller å hans ägor eller jaktmark på minst tvåhundra meter från bostadstomt.

§ 36.

Förbryter sig barn under femton år mot vad i denna lag stadgas, varde för sådant okynne varnat och på lämpligt sätt tillrättavisat av föräldrar, målsmän och husbonde. Ådagalägger dessa efterlåtenhet däri,

så att okynnet upprepas eller övertygas de hava haft kännedom, men icke sökt allvarligen avstyra detsamma, svare själva för gäldande av skadeståndet.

§ 37.

Är genom brott, varom i denna förordning stadgas, allenast enskilds rätt förnärmad, må brottet ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsäganden anmält det till åtal.

§ 38.

Av den, som å bar gärning beträdes med olovlig jakt, må målsäganden eller den åt vilken han sin rätt uppdragit, såsom vedermäle taga bössa, jakttyg och hundar; och må dessa behållas intill dess säkerhet för gäldande av skadestånd blivit ställd.

Hör brottet under allmänt åtal, äge allmän åklagare samt polismyndighet rätt att vedermålet behålla, intill dess säkerhet även för böter blivit ställd.

§ 39.

För skogs - eller jaktvården å kronans eller landskapets mark anställd tjänsteman, betjänst och edsvuren skogsvakt, så ock enskild jaktvårdare eller för jaktvården anställd person, som avlagt ed, äge i mål, som angår förbrytelse mot denna förordning och av honom angivas, själv vittna på sådant sätt genom 11 § 17 kap. R.B. är kronobetjänt tillåtet.

Motiv.

§ 1 - 6. Vidstående lagrum hava av Landskapsnämnden i lagen upptagits i den ordalydelse, de i jaktförordningen hava; endast sådana förändringar hava i texten intagits, vilka föranledas av landskapets självstyrelse.

§ 7. Härintills gällande lagstadganden innehålla ingenting angående jakträtten å väg. Då emellertid vissa djur hava sina bestämda stigar, å vilka de i regeln färdas, och som ofta kunna sammanfalla med bygd väg, har Landskapsnämnden ansett ett stadgande påkallat, som reglerar rätt till jakt på dylik. Likaså har Landskapsnämnden ansett en bestämmelse nödig därom, att å mark, vilken såsom tvistig blivit ställd under förbud att nyttjas, jakträtt ej må utövas utan föregående överenskommelse.

§§ 9, 10. Stadgandena i vidstående lagrum återfinnas i jaktförordningens 7 och 8 §§ och hava ej av Landskapsnämnden ansetts påkalla annan ändring, än att § 9 uti viss mån förfullständigats.

§ 11. Däremot har Landskapsnämnden funnit stadgandena uti 11 § erfordra en komplettering därhän, att jakträtt, varom avtal träffats, ej må gälla för gårdstomt, trädgård eller park, som ligger inom det utlegda området och ej tillhör legogivaren.

§ 12. Enligt motsvarande § i 1898 års förordning äro utom de i detta lagrum nämnda djurarter, räv, mård, hiller, mink, utter, insjösäl,

kungsörn, havsörn, berguv, hökuggla, fjälluggla, alla till hök och vråksläktet hörande fåglar, fiskljuse, havstrut, labb, lom, dopping, havstjäder, korp, kråka, skata, nötskrika och lavskrika skadedjur.

Ur sagda förteckning framgår, att vid uppgörandet av 1898 års förordning naturskyddsbegreppet knappast vunnit insteg i det allmänna medvetandet eller att åtminstone ingen fullständig klarhet vunnits om dess riktiga innebörd. Såsom av förslaget till lagen om naturskydd framgår, har nämligen ett betydande antal av ovan uppräknade djurarter upptagits i förteckningen över ständigt fridlysta sådana, och av de övriga utgöras flertalet av djur, vilkas päls utgöra ett värdefullt jaktbyte och förty, även om en del av dem kunna anses orsaka en betydande skada, på grund av nästberörda omständighet ej behöva särskilt efterhållas genom frigivning för allmän jakt eller fångst.

Då av skadedjur björn, varg, lo och järv, av vilka den sistnämnda uteslutande tillhör lappmarkensdjurfauna, ej gärna kunna tänkas komma att uppträda inom landskapet, hava de, liksom övriga pälsdjur och en del fåglar, vilkas allmänna skadlighet måste betecknas såsom alldeles obetydlig, ur förslaget utlämnats.

§ 13. Stadgandena angående rätt att under pågående jakt beträda annans område hava upptagits i den lydelse desamma i jaktförordningen hava, men har med hänsikt till detta villebråds stora ekonomiska värde, Landskapsnämnden, ifråga om påskjuten och å annans jaktområde fallen älg, ansett att jaktbytets tillvaratagande bör åtföljas av i 1

lagrummet stadgade anmälan.

§ 14. Innehållet av vidstående § är hämtat ur lagen av den 23 februari och talar för sig självt, liksom även nästföljande lagrum, vars be-

§ 15. stämmelser Landskapsnämnden ansett påkallade för att undanrödja varje otydlighet uti hithörande avseende.

§§ 16 o.17. Medelst förordningen av den 18 maj innevarande år har jakt å älg, med undantag av i Petsamo härad, förbjudits inom riket. Då emellertid detta villebråd under senare år synts i rätt betydlig grad ökats inom landskapet samt detsamma därjämte redan nu orsakat och klarligen i allt högre grad, ju mer stammen ökas, komme att för det åländska jordbruket orsaka skada, har Landskapsnämnden ansett det nödvändigt att icke, genom en ovillkorlig fridlysning av detta högdjur, betaga landskapsmyndigheterna möjlighet att förekomma älgstammens alltför stora ökning samt i sådant avseende tillagt Landskapsnämnden rätt att i nödiga fall bevilja rätt till jakt å detta villebråd, i vilket avseende motsvarande stadganden i lagrummet införts.

Då emellertid enligt numera rådande uppfattning älgens löptid på Ålands breddgrad torde infalla i början eller medlet av september, har jakttiden av Landskapsnämnden å detta villebråd föreslagits till medlet av oktober.

§ 18. Såsom av Landskapsnämndens förslag till lydelse av denna § framgår, har bland ständigt fridlysta fågelarter upptagits även sådana, vilka uti rikets övriga delar åtnjuter endast temporärt skydd, näm-

ligen järpe, tjäder, rapphöna, fasan, snöripa och vaktel. Detta av anledning att flertalet av ifrågavarande fågelarter, där de tillsvidare alls förekomma inom landskapet, äro antingen ytterligt sällsynta eller också med landskapets fauna införlivats huvudsakligast genom enskilt initiativ, varjämte även hänsikt tagits till att planer torde vara för handen att i landskapet inplantera en del i lagrummet uppräknade, men f.n. inom landskapet ej regelbundet förekommande arter.

§ 19. Av övrigt matnyttigt villebråd har ett utsträckt skydd ansetts böra beredas haren. Den överallt utbredda skjutkonsten och den ymniga förekomsten av drivande hund har i förening med ett ohejdat utnyttjande av rätten att jaga eller fånga hare bragt därhän, att från stora delar av landskapet detta nationalekonomiskt värdefulla och matnyttiga villebråd nästan helt och hållet försvunnit. Enligt Landskapsnämndens åsikt är det därför nödvändigt att ifrågavarande djurart tillförsäkras,åtminstone tillsvidare, det största möjliga skydd utan att dock rätten ~~att~~ till jakt å densamma totalt avskäres. Genom tillåten jakt å hare under en kortare tid, eller under november månad, då även den yngsta kullen måste anses utvuxen, torde det åsyftade ändamålet, harstammens ökning, kunna tillgodoses, samtidigt som en måttlig beskattning av ifrågavarande villebråd dock möjliggjorts.

Ifråga om fridlysningstiden för till dykandsläktet hörande fåglar och skrakar har Landskapsnämnden ansett sig böra utsträcka fridlysningstiden till den 1 september, då först vid anförda tidpunkt de beträffande fågelarternas årskullar kunna anses fullt utvuxna och mat-

nyttiga.

Enligt lagen av den 23 februari detta år är jakt å ejderhane tillåten endast från tiden från och med den 10 juni t.o.m. den sista februari. Ett dylikt stadgande innebär, att ifrågavarande villebråd är fridlyst året om. Ty efter det ejderns ruvningstid begynt, eller omkring medlet eller i senare hälften av maj, samla sig ejderhanarna i stora flockar och flytta ut i öppna havet, där de äro så gott som oåtkomliga för jakt med nu kända redskap. Emellertid anser Landskapsnämnden att en sålunda bestämd jakttid vore obillig gent emot skärgårdsbefolkningen, särskilt den som bor och har sin utkomst uti yttre skärgården och uti vars enformiga matordning nu ifrågavarande villebråd utgör en välkommen och nyttig omväxling. Vid sådant förhållande och då insikten om att även villebrådet måste ägnas omvårdnad, om jakt å detsamma skall i längden visa sig lönande, alltmer synes tränga igenom bland landskapets befolkning, har Landskapsnämnden icke dragit sig för att föreslå jakt å ejderhane tillåten under tiden från och med den 10 juni till och med den 9 maj.

Då emellertid jakten å ejder ej kan vidtaga innan islossningen, samt i vissa delar av landskapet isen i regeln kvarligger in i maj, kunde, om jakt å denna fågelart finge försiggå överallt endast till den 10 maj, Vårdö, Brändö, Kumlinge och Sottunga kommuner komma att ställas utanför möjlighet till jakt å ejder. Vid sådant förhållande har Landskapsnämnden även föreslagit jakträttens utsträckande med

fjorton dagar inom sagda kommuner.

Uti omförmälda lag av den 23 februari har fridlysningstiden för orrhöna och orrtupp utsträckts från den 15 augusti t.o.m. den 31 i samma månad, utan att några vägande skäl för en dylik åtgärd kunnat, Landskapsnämnden veterligt, förebäras. Genom detta förfarande har ett dråpslag riktats emot jakt med stående hönshund, vilken jakt endast kan utövas med tillhjälp av vissa högt stående hundraser, som för ändamålet låta sig dresseras och vilket jaktsätt förty, till följd av de härmed förenade svårigheterna svårligen kan bli för villebrådets bestånd äventyrligt. Landskapsnämnden finner med hänsikt härtill ingen som helst anledning föreligga att genom ett utsträck-ande av sagda fridlysningstid inom landskapet omöjliggöra denna, den kanske humanaste och mest kultiverade av alla jaktens utövningsformer, och har Landskapsnämnden fördenskull föreslagit bibehållandet av tidigare gällande fridlysningstid.

§ 20. I enlighet med vad uti vidstående lagrum stadgas har Landskapsnämnden även ansett att uti vissa fall tillåtelse att taga ägg av fridlysta vattenfåglar kunde lämnas samt uti sådant avseende kunnat förena sig om motsvarande stadgande i lagen av den 23 februari. I överensstämmelse härmed har dock lagrummet erhållit en formulering, som betingas av landskapets självstyrelse och får landskapet beträffande bestämmelsen om naturskyddsinspektörens hörande hänvisa till vad densamma angående denna tjänsteman i sammanhang med lagen om naturskydd framhållit.

§§ 25,27. Bestämmelserna angående förbud att bortskrämma vilt från annans område eller att med skjutgevär eller fångstredskap beträda annan jakträttsinnehavares mark återfinnas ej uti jaktförordningen eller lagen av den 23 februari; men anser Landskapsnämnden bestämmelser härom påkallade.

§ 28. Likaså anser Landskapsnämnden att ur humanitär synpunkt all fångst med förgiftat lockbete samt med giller av nyttigt vilt bör förbjudas, liksom även att jakt i allmänhet med militärgevär av en kaliber understigande 8,5 millimeter ej bör inom landskapet tillåtas. Detta på grund av de uppenbara vådor, som användande av dylika långskjutande gevär kunna medföra inom det jämförelsevis tätt befolkade landskapet, och varpå exempel ej heller under de senare åren saknats.

Då sjöfågeljakt, med maskindriven farkost under vissa omständigheter kan bliva av rent förödande verkan å fågelstammen har Landskapsnämnden ansett det riktigast att i jaktlagen intaga ett förbud för dylik jakt.

§§ 29,30,31. Stadgandena angående belöning ur landskapets medel för dödande av räv under sådan tid av året, då dess skinn är värdelöst, ävensom beträffande ersättning för skador, orsakade av älg, m.fl. stadganden återfinnas i tidigare lagstiftning och hava endast erhållit en av landskapets självstyrelse påkallad omredigering.

Beträffande ansvarsbestämmelser för överträdande av lagens stadganden har Landskapsnämnden ej ansett nödvändigt att närmare specificera straffmåttet för varje fall av överträdelse, utan har i lagen

förutsatts att domstolarna inom den i lagen utsatta latituden skall för varje enskilt fall kunna träffa det rätta, varför Landskapsnämnden fördenskull nöjt sig med att i ett gemensamt stadgande angiva endast det högsta straffmåttet, bestämt med fästat avseende vid vad i lagen av den 23 februari innevarande år i sadant avseende stadgats.

Mariehamn, den 6 november 1923.

På Landskapsnämndens vägnar:

Leonard Nordling

Med skadedjur avses här säl, duvhök och sparvhök.

§ 13.

Går räv, vid lovlig jakt med drivande hund, under drevet över till annans mark, vare den jagande berättigad att jakten å räven därstädes fortsätta.

Om vid lovlig harjakt med drivande hund drevet till någon del går över på annans mark, må denne ej hindra drevet, och äge den jagande rätt att för hundens fasttagande beträda den mark.

Faller påskjutet vilt å annans mark, må det av skytten därstädes upptagas.

Är det påskjutna villebrådet älg, må den jagande dock ej bortföra djuret utan i närvaro av två ojäviga vittnen och vare han dessutom pliktig att sist å andra dagen, sedan djuret fällides, om förhållandet underrätta jakträttsinnehavaren eller den, som marken innehar. Försummar den jagande något därav, vare ansedd såsom den, vilken olovligen jagar å annans jaktområde.

§ 14.

För skada, som å odling, skog, hägnad eller annan dylik egendom vid sådan lovlig jakt å annans mark, varom i 13 § sägs, tillskyndas markens ägare eller innehavare, tillkomme honom full ersättning av den jagande.

§ 15.

Inkommer djur, som skadligt är, i gård eller trädgård, have den, som där bor eller trädgården innehar, så ock deras folk rätt att djuret infånga eller döda samt behålla, ändock att jakträtten tillkommer annan.

Till skadliga djur räknas enligt detta lagrum räv, utter, grävling, iller, mård, hermelin, vessla och kråka, ävensom duvhök och sparvhök.

§ 16.

Jakt å älg vare inom landskapet förbjuden; dock kan på ansökan, som till landskapsnämnden skall före den 1 september inlämnas, denna åt innehavare av jaktområde om minst ettusen femhundra hektar i ett sammanhang bevilja tillstånd till älgjakt från och med den 10 till och med den 17 oktober.

Uti tillståndsresolutionen skall tillika angivas det antal älgar, som högst må fällas, och skilt för älgtjur och älgko; dock får detta antal i en tillståndsresolution icke överstiga två stycken.

§ 17.

Av tillstånd till älgjakt må ej göras bruk, innan landskapsnämndens tillståndsresolution för länsmannen i orten företetts; och bör den, som sådant tillstånd erhållit, före den 1 november till länsmannen i orten överlämna av kända och trovärdiga vittnen styrkt uppgift över antalet fällda älgtjurar och älgkor samt tillika erlägga tvåhundra mark för varje fäld älg för att till landskapsnämnden översändas.

§ 18.

Jakt å svan, hona och årsunge av ejder, svärthöna och dess ungar, gravand, salskrake, järpe, orrhöna, tjäder, rapphöna, fasan, snöripa och vaktel samt ungar av skrake och pracka är tillsvidare ej tillåten under någon del av året.

§ 19.

Jakt å annat nyttigt villebråd vare tillåtet under följande tider:

1) Hare från och med den 1 november till och med den 31 december; dock vare frukt- och trädgårdsodlare berättigad att jämväl under övriga tider av året avliva hare inom odlingsområdet, men sålunda erhållen fångst må ej tillsalubjudas.

2) Gräsand, bläsand, stjärtand, krickand, årta, skedand, knipa, vildgås, morkulla, och beckasin från och med den 1 augusti till och med den sista februari;

3) Svärthane, sjöorre, vigg, vitbuk, brunand, samt stor- och småskrake eller pracka från och med den 1 september till och med den 25 maj;

4) Ejderhane från och med den 15 maj till och med den sista februari;

5) Orrtupp från och med den 15 augusti till och med den sista februari;

6) Björktrast från och med den 1 juli till och med den sista februari.

§ 20.

Ägg, av i §§ 18 och 19 fridlysta fåglar må icke tagas ur bo eller förstöras. Dock må landskapsnämnden efter naturskyddsinspektörens hörande meddela tillstånd att taga ägg av fridlysta vattenfåglar å platser, där rationell vård av sådan fågel för äggens skull bedrives, ävensom för utplantering av visst djurslag å annan plats inom landskapet medgiva jakträttsinnehavare rätt att infånga eljest fridlyst villebråd.

§ 21.

Angående fridlysning av djurvärlden inom skyddsområde, som tillkom-

mit med stöd av landskapslagen om naturskydd, samt av särskilda djur, vilka icke ovan betecknats såsom fridlysta, stadgas i sagda lag.

§ 22.

Har någon utsatt i fritt tillstånd sådant nyttigt vilt, som förut icke funnits i landskapet eller orten och ej omnämnes i § 18 samt härom låtit kungöra uti sådan i landskapet utkommande tidning vari allmänna förfoganden rörande landskapet böra publiceras samt genom anslag i kommunalfullmäktiges samlingsrum, vare varje annan förbjuden att under loppet av närmast följande fem år å den orten jaga sådant villebråd.

Kungörelsen bör årligen förnyas.

§ 23.

Innehar någon efter utgången av den tid, varunder villebråd av visst slag får jagas, därav större eller mindre förråd, som förut blivit lagligen fällt eller fångat, vare berättigad att det föryttra under de första sju dagarna efter jakttidens utgång, med därefter vare förbjudet att forsla, till saluhålla, sälja eller köpa dylikt vilt, så framt ej genast klarligen visas kan att det blivit under tillåten tid fällt eller fångat eller på annat lagligt sätt förvärvat.

I beslag taget vilt må dock för landskapets räkning föryttras.

§ 24.

Under tiden från och med den 1 januari till och med den 31 oktober må hund icke begagnas vid jakt, utom för rävs uttagande ur lya, samt å fågel från och med den 1 augusti.

På särskild ansökan må dock landskapsnämnden bevilja pålitlig person tillstånd, för ett år i sänder, att under fridlysningstid på snöbetäckt mark, dock ej längre än till den 1 april, begagna drivande hund till rävjakt.

§ 25.

Ej må någon utan lov skrämma eller mota villebråd från annans jaktområde; dock vare ej hinder för den, som jorden innehar, att därifrån bortskrämma eller bortdriva villebråd i den mån sådant erfordras för avvärjande av skada eller olägenhet.

§ 26.

Bulvan för fågelskytte må ej utan lov uppsättas närmare annans jaktområde än 200 meter.

§ 27.

Med skjutgevär eller fångstredskap må icke någon utan tillstånd av jakträttsinnehavaren, i annat fall än i 13 § sägs, färdas över annans jaktområde annorstädes än å till allmänt begagnande upplåten väg, med mindre ur omständigheterna framgår, att det sker i lovliga ärenden och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

§ 28.

Hädanefter vare förbjudet

att för fångst använda förgiftat lockbete;

att för fångande av nyttigt vilt använda giller, av vad slag det vara må;

att för jaktbruk, annat än för säljakt i öppna havet eller vid

jakt uti havsbandet använda gevär av militärmodell med kaliber understigande 8,5 millimeter; samt

att vid jakt å sjöfågel använda maskindriven farkost.

§ 29.

Skada, som av älg orsakas å växande gröda, eller stackad säd eller foder, ersättes av landskapet.

Ersättningsanspråk skall anmälas hos länsmannen i orten och bör härtill fogas skriftligt intyg av tvenne tillförlitliga personer däröver, att älgar orsakat anmälaren skada, ävensom när och på vad sätt detta skett, varefter syn och värdering av skadan bör av länsmannen jämte tvenne av honom utsedda, allmänt förtroende åtnjutande sakkunniga personer verkställas samt därvid noga utredas att den skada, som skall värderas, orsakats enbart av älgar. Värdering av skada å växande gröda skall äga rum tidigast fjorton dagar före den sedvanliga skördetiden samt av annan skada inom möjligast korta tid efter det densamma vållats. Över syneförrättningen skall uppgöras instrument, vari bör angivas skadans storlek och det föreslagna ersättningsbeloppet ävensom för förrättningen utgående arvode och kostnaderna för densamma.

De sålunda tillkomna handlingarna skall länsmannen jämte sitt eget yttrande insända till landskapsnämnden, som äger bestämma om och i vad mån ersättning för skadan skall utgivas.

§ 30.

Om straff för den, som olovligen jagar å mark, där han ej har jakträtt, stadgas i strafflagen.

§ 31.

Kringstrykande hund, som jagar eller ofredar villebråd, å främmande jaktmark, må jaktmarkens innehavare den intaga och underrätte därom genast ägaren, om han är känd, eller låte i annat fall om intagandet tillkännagiva inom åtta dagar i å orten spridd tidning; och vare ägaren skyldig att utlösa hunden med 100 mark, tillökta med 5 mark för varje dag den hållits intagen. Utlöses ej hunden inom åtta dagar efter det kungörelsen ägt rum, vare hunden förverkad till den, som den intog. Dock have ägare rätt, så länge hunden i hans värjo är, som den intog, densamma efter nyss nämnda grunder lösa.

Den, vars hund under tiden från och med den 1 januari till och med den 31 oktober kringstryker å mark, där villebråd kunde uppehålla sig, eller under tiden från den 1 januari till och med den 31 juli längs stränder, där villebråd har tillhåll, straffes med högst tjugu dagsböter, därest han icke kan visa, att han ej varit försumlig med avseende å vården av sin hund.

Den, som medtager hund å holmar och skär under sjöfågelns häckningstid eller under tiden från och med den 15 april till och med den 30 juni, vare förfallen till straff, icke överstigande femtio dagsböter, såframt hunden därvid icke medtagits för bärgning av fågel vid lovligt skytte.

§ 32.

Bryter någon eljest mot stadgandena i denna lag, straffes med

högst femtio dagsböter eller med fängelse i högst tre månader. Är olovligen fällt, jagat eller fångat villebråd älg, vare bot minst femtio dagsböter.

§ 33.

Jordägare och jaktsrättsinnehavare äge döda katt, som anträffas å hans ägor eller jaktmark på minst trehundra meter från bostadstomt.

§ 34.

Förbryter sig barn under femton år mot vad i denna lag stadgas, varde för sådant okynne varnat och på lämpligt sätt tillrättavisat av föräldrar, målsmän och husbonde. Ådagalägger dessa efterlåtenhet däri, så att okynnet upprepas eller övertygas de hava haft kännedom därom, men icke sökt allvarligen avstyra detsamma, svare själva för gäldande av skadeståndet.

§ 35.

Är genom brott, varom i denna förordning stadgas, allenast enskilds rätt förnärmad, må brottet ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsäganden anmält det till åtal.

§ 36.

Av den, som på bar gärning beträdes med olovlig jakt, må målsäganden eller den, åt vilken han sin rätt uppdragit, såsom vedermäle taga bössa, jakttyg och hundar; och få dessa behållas intill dess säkerhet för gäldande av skadestånd blivit ställd.

Hör brottet under allmänt åtal, äge allmän åklagare samt polismyndighet rätt att vedermälet behålla, intill dess säkerhet även för

böter blivit ställd.

Enahanda rätt tillkomme målsegande samt, om brottet underlyder allmänt åtal, jämväl allmän åklagare eller polismyndighet i alla de fall, då överträdelse av denna landskapslag skett.

§ 37.

För skogs- eller jaktvården å kronans eller landskapets mark anställd tjänsteman, betjänt och edsvuren skogsvakt, så ock enskild jaktvårdare eller för jaktvården anställd person, som avlagt ed, äge i mål, som angår förbrytelse mot denna förordning och av honom angives, själv vittna på sätt sådant genom 11 § 17 kap. R.B. är kronobetjänt tillåtet.

§ 38.

De avgifter, som uppbäres för tillståndsresolutioner för älgjakt och fällda älgar, äger landskapsnämnden använda för främjande av jaktvård.

Mariehamn, den 22 november 1924.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom.

talman.

Johannes Eriksson.

vicetalman.

Aug. Karlsson.

vicetalman.

Avskriftens riktighet bestyrker: Mariehamn, å landstingets kansli, den 20 januari 1925.

Ex officio:

sekr.